

09.09.2026

Literaturoznawstwo

Zygmunt Haupt. Podmiotowość i reprezentacja

W Wydawnictwie Uniwersytetu Jagiellońskiego ukazała się książka Michała Zająca - pracownika Katedry Kultury Literackiej Pogranicza na Wydziale Polonistyki UJ pt. *Zygmunt Haupt. Podmiotowość i reprezentacja*

Studium niniejsze poświęcone literackiej twórczości Zygmunta Haupta jest jednocześnie przewodnikiem po psychoanalitycznej teorii podmiotowości i reprezentacji. Przedstawia jedną z przygód nowoczesności, mierzącej się z kryzysem tożsamości i przedstawienia. Zestawia artystyczny język literacki z dyskursami krytycznymi, aby ukazać ich antropologiczną bliskość. Zygmunt Haupt w perspektywie tej ukazany zostaje jako twórca pokrewny takim myślicielom współczesności, jak Sigmund Freud, Jacques Lacan czy Jacques Derrida. Okazuje się jednocześnie ważnym twórcą polskiej literatury dwudziestowiecznej obok takich pisarzy i artystów, jak Witold Gombrowicz i Tadeusz Kantor. Aktualność jego dzieła nie wyczerpuje się w jego epokowości, wnosi bowiem istotny wkład do namysłu nad naszą własną, późną nowoczesnością. Nie jest to typowa monografia, nie wikła się w dociekania autobiograficzne, nie posługuje się hermeneutyczną metodą odkrywania sensu. Podejmuje natomiast z dziełem Haupta dialog, ukazując je w różnym świetle tak, aby wydobyć jego własny blask i barwę. Poddaje teksty Haupta wnikliwej lekturze, aby odkryć pisarza erudycyjnego, zaskakującego i odważnego.

„Hauptologia mocno już okrzepła, ma swoje widoki na przyszłość i w tej sytuacji pojawienie się oryginalnej, wytyczającej nowe ścieżki analityczno-interpretacyjne pracy Michała Zająca jest niezwykle cenne i potrzebne. Nade wszystko jednak mamy w tym wypadku do czynienia z dokonaniem badawczo dojrzałym, myślowo samodzielnym, trafnie i nowatorsko ugruntowanym metodologicznie. Dzięki temu książka ma ogromną szansę na silne, wyraziste zaistnienie nie tylko na polu dokonań w obrębie dyscyplin literaturoznawstwa i polonistyki, ale w ogóle w strefie całej polskiej humanistyki. Będzie to możliwe za sprawą bardzo umiejętnie dobranych przez Autora kontekstów i narzędzi humanistycznych (przede wszystkim w obrębie literaturoznawstwa, filozofii i psychoanalizy), dalej zaś dzięki ich twórczemu i pełnemu inwencji wykorzystaniu w toku nieszablonowo skomponowanego wywodu”.

Z recenzji dra hab. Jerzego Borowczyka, prof. UAM

Słowa kluczowe: Literatura XX wieku, Zygmunt Haupt, literatura nowoczesna, psychoanaliza